

Prava radnika u slučaju otkaza

Poštovane čitateljke i čitaoci NOVOG GLASNIKA, drago mi je što imam priliku da već u prvom broju mogu da nastavim sa objavljivanjem pravnih savjeta koje sam godinama pisao za „Bečki glasnik“. Ovom prilikom bih se osvrnuo na prava radnika u slučaju otkaza.

Koja su sve prava radnika u slučaju otkaza?

U ova prava, pored opšte poznatog prava na isplatu otpremnine (Abfertigung) ukoliko za to postoje zakonske pretpostavke, zatim na obeštećenje prouzrokovano otkazom (primjera radi u slučaju prijevremenog prestanka radnog odnosa na ograničeno vrijeme), kao i prava na isplatu adekvatnog dijela naknade za godišnji odmor, odnosno Božić (tzv. Urlaubs- i Weihnachtsremuneration), radnik ima pravo na dobijanje uvjerenja o svojim radnim kvalitetima (Arbeitszeugnis), pravo na slobodno vrijeme u toku trajanja otkaznog roka, pravo na povratak svih uvjerenja, preporuka i dokumenata koje je ustupio poslodavcu, kao i na brisanje svih podataka o njemu kod poslodavca.

Mag. Michael Warzecha
Rechtsanwalt/Advokat

SAVETOVANJE NA VAŠEM MATERNJEM JEZIKU

- Pravo boravka
- Radno pravo
- Stambeni/Vlasnički odnosi
- Privredno pravo (osnivanje firmi u Austriji i domovini)
- Porodično pravo (razvodi, usvajanja i sl.)
- KRIVIČNI POSTUPCI

Stubenring 4, A-1010 Wien
Tel. +43/1/513 95 66
Fax. +43/1/512 59 46

Plaćeni oglas

Podrazumijeva se da u toku trajanja otkaznog roka radnik ima pravo na isplatu plate i to za sve vrijeme trajanja otkaznog roka.

Otpremnina

Kod otpremnine se radi o određenoj sumi novca, čija isplata je uslov za raskidanje radnog odnosa. Visina otpremnine je uslovljena dužinom radnog odnosa radnika kod poslodavca, s tim što se najšee isplaćuje suma u visini nekoliko ličnih dohodaka. Isplata se ne vrši u momentu davanja otkaza, nego po prestanku radnog odnosa, primjera radi, po isteku otkaznog roka. Ukoliko je radni odnos trajao 3 godine, otpremnina bi trebala da iznosi 2 mjesečne plate, poslije 5 godina 3 plate, poslije deset godina 4 plate, poslije 15 godina 6 plata, poslije 20 godina 9, a poslije 25 godina 12 plata. Osnov za isplatu otpremnine je posljednja plata, dakle plata koju je radnik dobio za posljednji mjesec rada kod poslodavca. Ali, da ne bi došlo do nesporazuma, pravo na otpremninu ima radnik samo u slučaju da je dobio otkaz. To znači da ako radnik da otkaz, nema pravo na otpremninu.

Navedene zakonske odredbe odnose se isključivo na radnike, koji su bili zaposleni prije 1.01.2003. Od tog datuma poslodavac je obavezan da u okviru uplate socijalnog osiguranja, uplaćuje i određeni iznos u „kasu za obezbjeđenje radnika“ (Mitarbeiter-vorsorgekasse). U ovu kasu uplaćuje se 1,5% mjesečne plate, u šta se uračunavaju i božićna, kao i plata za godišnji odmor. Isplata otpremnine se po prestanku radnog odnosa radnika vrši iz ovih sredstava, tj. ove kase, ukoliko su za to ispunjeni uslovi. Pravo na isplatu otpremnine radnik ima u svakom slučaju prijevremenog odlaska u penziju, čak ako u posljed-

njih 5 godina pred penzionisanje nije radio kod poslodavca, tako da ovaj nije ni vršio uplate za njega. U slučaju smrti radnika, pravo na isplatu otpremnine imaju njegovi nasljednici. Podrazumijeva se da pravo na isplatu otpremnine ima svaki radnik kojem je poslodavac dao otkaz.

Radnik nema pravo na isplatu otpremnine iz kase ukoliko je sam dao otkaz, kada je dobio otkaz zbog svoje krivice, ako je neosnovano napustio firmu, kao i u svim slučajevima kada za njega u posljednje tri godine nije vršena uplata u kasu.

Obeštećenje

Pravo na obeštećenje u slučaju otkaza od strane poslodavca ima svaki radnik, ako je dobio otkaz prije zakonom određenog roka. U ovom slučaju je poslodavac obavezan na isplatu obeštećenja. Pravo na isplatu obeštećenja kod prijevremenog otkaza ima i radnik koji nije ni počeo da radi i to za sve vrijeme koliko u skladu sa zakonom traje otkazni rok. Da ne bi došlo do nesporazuma, želim da naglasim i to da se po pravilu obeštećenje isplaćuje kada radnik u sudskom postupku dokaže da se radi o prijevremenom otpuštanju sa radnog mjesta. U ovom slučaju se odlukom suda otpuštanje pretvara u otkaz što ima za posljedicu obavezu poslodavca na isplatu plate za period trajanja otkaznog roka. Pri tome napominjem da se u praksi veoma rijetko dešava da poslodavac prilikom otkaza ne poštuje zakonom utvrđeni otkazni rok.

Kod isplate godišnjeg odmora uzima se u obzir neiskorišteni dio godišnjeg odmora radnika, tj. koliko bi radniku bilo isplaćeno za godišnji odmor da i dalje radi kod poslodavca.

Novac za godišnji odmor i Božić (Remunerationen) isplaćuje se proporcionalno mjesecima za koje radnik ima pravo na isplatu ove vrste primanja. i

U sljedećem broju:

Obeštećenje za radnike koji su dobili otkaz i vremenski rok za traženje novog posla

Mag. Michael Warzecha
Rechtsanwalt/advokat